

ΔΙΑΜΕΣΟΛΑΒΗΣΗ σε αστικές και εμπορικές υποθέσεις (Ν.3898/2010)

Ζωή Ε. Γιαννοπούλου

Δικηγόρος, Δ.Ν.

**Διαπιστευμένη Διαμεσολαβήτρια του Υπουργείου Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και
Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων**

ADRg UK Accredited Mediator, UK Accredited Mediator

International Academy of Alternative Dispute Resolution, USA Accredited Mediator

Harvard Law School, Program on Negotiations

Mata UK (Advanced Mediation Training)

**Εκπαιδύτρια Διαμεσολαβητών Ινστιτούτου Κατάρτισης Διαμεσολαβητών
Θεσσαλονίκης**

The Toolkit Company, The Netherlands

ICC, InADR USA, ADRg UK, Mediation Competitions Professional

Υλοποίηση
εσωτερικής
αγοράς

Εντατικοποίηση
των συναλλαγών

Κινητικότητα
των πολιτών

Αύξηση των διασυνοριακών διαφορών
Σύγκρουση νόμων και δικαιοδοσίας
Πρακτικές δυσχέρειες γλωσσικού και οικονομικού
χαρακτήρα
Κρίση αποτελεσματικότητας

Ευρωπαϊκός χώρος Δικαιοσύνης
Οδηγία 2008/52/ΕΚ

Γενική επισκόπηση

Θεμελιώδη χαρακτηριστικά της Οδηγίας : *Οδηγία –πλαίσιο*

(α) Διευκόλυνση της πρόσβασης στην εναλλακτική επίλυση των διαφορών (αιτ.σκ.2)

(β) Δημιουργία ισόρροπης σχέσης μεταξύ διαμεσολάβησης και δικαστικών διαδικασιών (αρθρ.1 παρ.1)

(γ) Νομοθετικό πλαίσιο με θέσπιση κοινών αρχών για τη ρύθμιση, ειδικότερα, πτυχών της πολιτικής δικονομίας, με διαφύλαξη της ευελιξίας της διαδικασίας

Μορφές διαμεσολάβησης 52/2008/EU

1. Η διαμεσολάβηση στα πλαίσια **εξωδικαστικών** διαδικασιών

Αρ.3 (α) εδ.1: Ως διαμεσολάβηση νοείται η διαρθρωμένη διαδικασία ανεξαρτήτως ονομασίας στην οποία δύο ή περισσότερα μέρη μιας διαφοράς επιχειρούν εκουσίως να καταλήξουν σε συμφωνία σχετικά με την επίλυση της διαφοράς τους με τη βοήθεια διαμεσολαβητή. Η διαδικασία αυτή μπορεί να κινηθεί με πρωτοβουλία των μερών, να προταθεί ή να διαταχθεί από δικαστήριο ή να προβλέπεται από το δίκαιο κράτους μέλους.

Αρ.3 (α) εδ.2: « Η έννοια αυτή περιλαμβάνει τη διαμεσολάβηση εκ μέρους δικαστή που δεν έχει επιληφθεί τυχόν δικαστικών διαδικασιών σχετικών με την εν λόγω διαφορά. Δεν περιλαμβάνει απόπειρες που γίνονται από το δικαστήριο ή τον δικαστή που έχει επιληφθεί της υπόθεσης για την επίλυση της διαφοράς κατά τη διάρκεια της σχετικής με την εν λόγω διαφορά δίκης». Δικαστής –Μεσολαβητής (judge-mediator).

Αρ.2 (α): «....τα μέρη συμφωνούν να προσφύγουν σε διαδικασία διαμεσολάβησης αφότου ανέκυψε η διαφορά

2. Η διαμεσολάβηση στα πλαίσια **δικαστικών** διαδικασιών

Αρ.2 (β):...*διετάχθη η διαμεσολάβηση από το δικαστήριο*

Αρ.2 (δ):...*κληθούν τα μέρη για τους σκοπούς του άρθρου 5.*

Αρ. 5. : *«Δικαστήριο επιλαμβανόμενο υπόθεσης δύναται, ...να καλέσει τα μέρη να προσφύγουν στη διαμεσολάβηση για να λύσουν τη διαφορά. Το δικαστήριο μπορεί επίσης να καλέσει τα μέρη να μετάσχουν σε ενημερωτική συνάντηση σχετικά με την προσφυγή στη διαμεσολάβηση..»* Δικαστική μεσολάβηση

3. Η υποχρεωτική **εκ του νόμου** διαμεσολάβηση

Αρ. 2 (γ): *«..υφίσταται υποχρέωση διαμεσολάβησης δυνάμει εθνικού δικαίου»*

Η εθνική νομοθεσία

N.3898/2010 (ΦΕΚΑ'211/16.12.2010) : Διαμεσολάβηση σε αστικές και εμπορικές υποθέσεις, όπως τροποποιήθηκε με το άρ.16 παρ.9 της ΠΝΠ (ΦΕΚ Α' 237/5.12.2012).

ΠΔ 123/2011 (ΦΕΚ Α' 255/9.12.2011) : Καθορισμός όρων και προϋποθέσεων αδειοδότησης και λειτουργίας φορέων κατάρτισης διαμεσολαβητών σε αστικές και εμπορικές υποθέσεις

ΥΑ109087/2011 (ΦΕΚ 436/14.12.2011) : Συγκρότηση Επιτροπής Πιστοποίησης Διαμεσολαβητών

ΥΑ109088/2011 (ΦΕΚ Β' 2824 /14.12.2011) : Διαδικασία αναγνώρισης τίτλων διαπίστευσης διαμεσολαβητών–Θέσπιση Κώδικα Δεοντολογίας διαπιστευμένων διαμεσολαβητών και Καθορισμός κυρώσεων για παραβάσεις αυτού, όπως αυτή τροποποιήθηκε από την ΥΑ 107309 οικ /2012 (ΦΕΚ Β 3417/21.12.2012).

ΥΑ 1460/2012 (ΦΕΚ Β' 13.02.2012) : Καθορισμός αμοιβής διαμεσολαβητή

ΥΑ 34802/2012 (ΦΕΚ Β' 1363/26.04.2012): Κανονισμός Λειτουργίας της Επιτροπής εξετάσεων υποψηφίων διαμεσολαβητών και καθορισμός διαδικασίας ελέγχου των φορέων κατάρτισης διαμεσολάβησης και διαπιστευμένων διαμεσολαβητών

ΥΑ 85485/2012 (ΦΕΚ Β' 2693/4.10.2012) : Καθορισμός παραβόλων διαμεσολάβησης

Η εθνική νομοθεσία

Α. Δικαστική Μεσολάβηση

Αρ.214 Β' ΚΠολΔ Δικαστική μεσολάβηση (όπως προστέθηκε με το άρ.6 του ν.4055/2012 (ΦΕΚ Α' 51/12.3.2012))

1. Διαφορές ιδιωτικού δικαίου μπορούν να επιλυθούν και με προσφυγή σε δικαστική μεσολάβηση. Η προσφυγή στη δικαστική μεσολάβηση, η οποία είναι προαιρετική, μπορεί να γίνει πριν από την άσκηση της αγωγής ή και κατά τη διάρκεια της εκκρεμοδικίας.

2. Σε κάθε πρωτοδικείο ορίζονται, για ένα έτος με δυνατότητα ανανέωσης για δύο ακόμη έτη, ένας ή περισσότεροι από τους υπηρετούντες προέδρους πρωτοδικών ή τους αρχαιότερους πρωτοδίκες ως μεσολαβητές μερικής ή πλήρους απασχόλησης.

3. Η δικαστική μεσολάβηση περιλαμβάνει ξεχωριστές και κοινές ακροάσεις και συζητήσεις των μερών και των πληρεξούσιων δικηγόρων τους με τον μεσολαβητή δικαστή, ο οποίος και μπορεί να απευθύνει στα μέρη μη δεσμευτικές προτάσεις επίλυσης της διαφοράς. Κάθε ενδιαφερόμενος μπορεί, μετά ή διαπληρεξουσίου δικηγόρου, να προσφεύγει στον κατά τόπον αρμόδιο δικαστή μεσολαβητή υποβάλλοντας γραπτώς το αίτημα του.

Η ελληνική νομοθεσία – Ν. 3898/2010

Έννοια

Πεδίο εφαρμογής

Κατάρτιση και Διαπίστευση

Ρόλος του δικηγόρου ως νομικού
παραστάτη

Εκτελεστότητα

Απόρρητο

Παραγραφή

Αμοιβές

Άρθρο 2

Ποιες **διαφορές** μπορούν να υπαχθούν σε διαμεσολάβηση

Διαφορές ιδιωτικού δικαίου

Εξουσία των μερών για διάθεση του αντικειμένου της διαφοράς

Έγγραφη συμφωνία των μερών

Άρθρο 3

Προσφυγή στη διαμεσολάβηση

Διαμεσολάβηση είναι δυνατή

α) αν τα μέρη συμφωνούν να προσφύγουν σε διαδικασία διαμεσολάβησης

πριν ή κατά τη διάρκεια της εκκρεμοδικίας

β) αν κληθούν να προσφύγουν στη διαμεσολάβηση μετά από πρόσκληση του δικαστηρίου στο οποίο είναι εκκρεμής η υπόθεση

γ) αν διαταχθεί διαμεσολάβηση από δικαστήριο άλλου κράτους – μέλους

δ) αν επιβάλλεται υποχρεωτικά διαμεσολάβηση με νόμο

Άρθρο 4 (β) & 4 (γ)

Τι είναι η **Διαμεσολάβηση** του ν. 3898/2010

Διαρθρωμένη διαδικασία ανεξαρτήτως ονομασίας

Δύο ή περισσότερα μέρη

Επιχειρούν **εκουσίως**

Να επιλύσουν τη διαφορά με συμφωνία

Με τη βοήθεια ενός τρίτου προσώπου, ειδικά εκπαιδευμένου, ανεξάρτητου και αμερόληπτου, του Διαμεσολαβητή

Άρθρο 5

Κατάρτιση

Αστικές μη κερδοσκοπικές εταιρίες που συστήνουν από κοινού ένας τουλάχιστον δικηγορικός σύλλογος και ένα τουλάχιστον από τα Επιμελητήρια της Χώρας

Π.Δ.123/2011: καθορίζει τους όρους και τις προϋποθέσεις αδειοδότησης και λειτουργίας των φορέων κατάρτισης διαμεσολαβητών σε αστικές και εμπορικές υποθέσεις.

Άρθρο 7

Διαπίστευση

Υ.Α. 109088/2011 (όπως τροποποιήθηκε) :

α. καθορίζει τους όρους και τις προϋποθέσεις αναγνώρισης τίτλων διαπίστευσης διαμεσολαβητών από φορέα κατάρτισης της αλλοδαπής

β. θεσπίζει Κώδικα Δεοντολογίας Διαπιστευμένων Διαμεσολαβητών

Άρθρο 8

Διαδικασία της διαμεσολάβησης

Επιλογή διαμεσολαβητή από τα μέρη
(πριν ή και μετά την άσκηση αγωγής)

Διαμόρφωση διαδικασίας με συμφωνία

Εμπιστευτικότητα και εχεμύθεια

Υποχρεωτική παράσταση των μερών με πληρεξούσιο
δικηγόρο

Άρθρο 9

Εκτελεσιτότητα των συμφωνιών που προκύπτουν από τη διαμεσολάβηση

Ο διαμεσολαβητής συντάσσει πρακτικό διαμεσολάβησης που πρέπει να περιέχει

- α) το όνομα και το επώνυμο του διαμεσολαβητή
- β) τον τόπο και το χρόνο της διαμεσολάβησης
- γ) τα ονόματα και τα επώνυμα εκείνων που έλαβαν μέρος στη διαδικασία της διαμεσολάβησης
- δ) τη συμφωνία για τη διαμεσολάβηση, με βάση την οποία διεξήχθη η διαμεσολάβηση
- ε) τη συμφωνία στην οποία κατέληξαν τα μέρη κατά τη διαμεσολάβηση

Άρθρο 10

Απόρρητο της διαμεσολάβησης

Η διαμεσολάβηση πρέπει να διεξάγεται κατά τρόπο που να μην παραβιάζει το απόρρητο αυτής, εκτός εάν τα μέρη συμφωνήσουν άλλως.

Πριν από την έναρξη της διαδικασίας όλοι οι συμμετέχοντες δεσμεύονται εγγράφως να τηρήσουν το απόρρητο της διαδικασίας.

Τα μέρη, εφόσον το επιθυμούν, δεσμεύονται εγγράφως να τηρήσουν και το απόρρητο του περιεχομένου της συμφωνίας, στην οποία ενδέχεται να καταλήξουν κατά τη διαμεσολάβηση, εκτός αν η κοινολόγηση του περιεχομένου της εν λόγω συμφωνίας είναι απαραίτητη για την εκτέλεση αυτής

Άρθρο 10

Απόρρητο

Ο διαμεσολαβητής, τα μέρη, οι πληρεξούσιοι δικηγόροι και οποιοδήποτε άλλο πρόσωπο έλαβε μέρος στη διαδικασία δεν μπορούν να εξεταστούν ως μάρτυρες

Δεν αποτελούν παραδεκτά αποδεικτικά στοιχεία και δεν μπορεί να διαταχθεί από Δίκη αποκάλυψη πληροφοριών που έχουν σχέση με την διαδικασία διαμεσολάβησης

(ενδ. παραδοχές –προτάσεις –ομολογίες – προσφορές –έγγραφα που έχουν συνταχθεί για το σκοπό της διαμεσολάβησης)

Άρθρο 11

Παραγραφή

Διακόπτεται η παραγραφή και η αποσβεστική προθεσμία ασκήσεως αξιώσεων καθ' όλη τη διάρκεια της διαδικασίας διαμεσολάβησης

Άρθρο 12

Αμοιβές

Πώς : Ωριαία αντιμισθία /Ανώτατο όριο 24 ώρες
(εκτός αντίθετης συμφωνίας)

Ποιος : Κατ' ισομοιρία τα μέρη
(εκτός αντίθετης συμφωνίας)

Σας ευχαριστώ πολύ για την προσοχή σας